

PRAVILNIK

O PREVENTIVNIM MERAMA ZA BEZBEDAN I ZDRAV RAD NA VISINI

(*"Sl. glasnik RS", br. 5/2025 i 38/2025*)

Član 1

Ovim pravilnikom propisuju se zahtevi koje je poslodavac dužan da ispuni u obezbeđivanju primene preventivnih mera sa ciljem otklanjanja ili svođenja na najmanju moguću meru rizika od nastanka povreda na radu i oštećenja zdravlja zaposlenih koji nastaju ili mogu da nastanu pri radu na visini.

Član 2

Rad na visini jeste svaki rad u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, odnosno rad koji zaposleni obavlja u industrijskim i drugim zaštićenim i nezaštićenim vertikalnim sredinama.

Zaštićena i nezaštićena vertikalna sredina, u smislu ovog pravilnika, jeste svaka visina na kojoj zaposleni obavlja poslove na visini dva metra i više od čvrste podloge.

Član 3

Rad na visini, u smislu ovog pravilnika, smatra se rad koji zaposleni obavlja:

- 1) na skeli, radnoj platformi ili lestvama;
- 2) na održavanju instalacija u industrijskim objektima;
- 3) na vozilima (npr. prikolica kamiona);
- 4) na drveću;
- 5) prilikom korišćenja i upotrebe opreme za rad namenjene za privremene radove na visini za pristup objektima (npr. spoljnim delovima zgrada, održavanju spoljnih fasada na objektima, radu na krovu i sl.);
- 6) na plovilu;
- 7) na telekomunikacionim stubovima ili jarbolima;
- 8) industrijskim dimnjacima;
- 9) na električnim i elektroenergetskim stubovima;
- 10) u blizini iskopa ili drugih otvora;
- 11) u cilju postavljanja plakata na bilbordu, reklamnih oznaka, video bima i sl.;
- 12) svaki drugi rad koji zaposleni obavlja koristeći oslonce na visini dva metra i više od čvrste podloge pri čemu radni prostor nije zaštićen od pada sa visine.

Radom na visini smatra se i rad koji poslodavac utvrdi aktom o proceni rizika na radnom mestu i u radnoj sredini u skladu sa propisima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 4

Poslodavac je dužan da preduzme odgovarajuće tehničke mere ili da koristi odgovarajuća sredstva, a naročito opremu za rad na mehanizovani pogon da bi izbegao rad na visini.

Poslodavac je dužan da, gde nije moguće izbeći rad na visini, preduzme odgovarajuće tehničke mere, koristi odgovarajuća sredstva i da obezbedi zaposlenima korišćenje lične zaštitne opreme za sprečavanje pada sa visine sa ciljem da se otkloni ili smanji rizik od nastanka povrede ili oboljenja koji nastaje pri radu na visini.

Član 5

Poslodavac je dužan da za sva radna mesta u radnoj sredini, na kojima postoji mogućnost rada na visini izvrši procenu rizika od nastanka povreda i oštećenja zdravlja zaposlenih sa ciljem određivanja načina i mera za otklanjanje ili smanjenje tih rizika.

Poslodavac je dužan da, procenu rizika iz stava 1. ovog člana izvrši, uzimajući u obzir:

- 1) neobezbeđene ivice i otvore;
- 2) krhke i lomljive površine koje ne mogu da izdrže težinu zaposlenih koji se kreću (npr. krovovi, radne platforme i dr.);
- 3) oštre ivice na konstrukcijama;
- 4) opasnosti u vezi sa vremenskim uslovima (npr. vetar, kiša i drugi uslovi koji mogu povećati rizik od klizanja, spoticanja i padova);
- 5) predmete i alate koji padaju ili mogu da padnu;
- 6) uticaj vozila u pokretu na radnom mestu i u radnoj sredini;
- 7) uticaj blizine reka, jezera na radno mesto i radnu sredinu;

8) blizinu dalekovoda i drugih vodova pod naponom;

9) druge opasnosti i štetnosti.

Član 6

Poslodavac je dužan da primenjuje preventivne mere prilikom obavljanja rada na visini, u skladu sa propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu i odredbama ovog pravilnika.

Preventivne mere obezbeđuje poslodavac polazeći od:

- 1) izbegavanja rada na visini tamo gde je to moguće izvodljivo;
- 2) obezbeđivanja opreme za rad namenjene za privremene radove na visini;
- 3) obezbeđivanja lične zaštitne opreme;
- 4) obezbeđivanja procedura za spasavanje i evakuaciju;
- 5) obezbeđivanja izdavanja dozvola za rad;
- 6) obezbeđivanja drugih mera za sprečavanje pada sa visine.

Dozvola za rad iz tačke 5) ovog člana obavezno sadrži:

- 1) lokaciju (mesto rada);
- 2) ime i prezime zaposlenog;
- 3) naziv radnog mesta;
- 4) datum izdavanja i datum važenja;
- 5) precizan opis poslova koji se izvode na visini sa metodama rada;
- 6) spisak opreme za rad namenjene za privremene radove na visini;
- 7) spisak lične zaštitne opreme;
- 8) prepoznate i utvrđene opasnosti i štetnosti na radnom mestu i u radnoj sredini;
- 9) preventivne mere za bezbednost i zdravlje na radu;
- 10) ime i prezime lica koje je izdalo dozvolu za rad;
- 11) ime i prezime lica koje je određeno da kontroliše primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu;
- 12) napomena (npr. predlog za izmene i dopune preventivnih mera).

Poslodavac je dužan da aktom o proceni rizika u pismenoj formi, donetim u skladu sa Zakonom o bezbednosti i zdravlju na radu, utvrdi mere za sprečavanje, otklanjanje ili smanjenje rizika prilikom rada na visini.

Član 7

Poslodavac je dužan da obezbedi da:

- 1) se rad na visini planira, organizuje, kontroliše i izvodi na takav način da se spreče povrede na radu i oštećenje zdravlja zaposlenog;
- 2) su na radnom mestu na kome se obavlja rad na visini sprovedene mere bezbednosti i zdravlja na radu;
- 3) rad na visini obavlja zaposleni koji je zdravstveno sposoban;
- 4) se prilikom obavljanja rada na visini na otvorenom prostoru uzimaju u obzir vremenski uslovi;
- 5) su zaposleni koji rade na visini i rukovodioci obučeni za bezbedan i zdrav rad;
- 6) je oprema za rad namenjena za privremene radove na visini ispravna i bezbedna za korišćenje i da su na njoj primenjene propisane mere za bezbednost i zdravlje na radu, kao i da obezbedi kontrolu njene upotrebe u skladu sa namenom;
- 7) spreči povrede na radu koje mogu nastati od predmeta i alata koji padaju ili mogu da padnu;
- 8) je odgovarajući broj zaposlenih obučen za pružanje prve pomoći i da su obezbeđena sredstva i oprema za pružanje prve pomoći u skladu sa propisima o bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 8

Poslodavac je dužan da obezbedi sisteme za zaštitu od pada sa visine, kao što su zaštitne ograde, zaštitne mreže i drugu opremu za zaustavljanje pada u cilju sprečavanja pada sa visine.

Kada se obavlja rad na visini za koji nije neophodno obezbediti mere iz stava 1. ovog člana za zaštitu od pada, tada je poslodavac dužan da primeni druge odgovarajuće mere u cilju sprečavanja pada sa visine u skladu sa propisima iz oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 9

Poslodavac je dužan da zaposlenom koji radi na visini obezbedi prethodni i periodični lekarski pregled u skladu sa propisima u oblasti bezbednosti i zdravlja na radu.

Član 10

Poslodavac je dužan da u toku obuke za bezbedan i zdrav rad, zaposlene koji rade na visini upozna sa svim vrstama rizika koji se mogu pojaviti na radnom mestu i u radnoj sredini, a koji nastaju pri radu na visini u skladu sa programom obuke zaposlenih za bezbedan i zdrav rad.

Član 11

Poslodavac je dužan da u toku obuke rukovodiocce koji prate i kontrolišu primenu mera bezbednosti i zdravlja na radu na visini upozna sa svim vrstama rizika koji se mogu pojaviti na radnom mestu i u radnoj sredini na kojem zaposleni radi na visini, u skladu sa programom obuke rukovodilaca.

Član 12

Poslodavac i zaposleni, odnosno njihovi predstavnici za bezbednost i zdravlje na radu dužni su da saraduju u vezi sa svim pitanjima koja se odnose na rad na visini.

Član 13

Ovaj pravilnik stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije", a počinje da se primenjuje od 1. januara 2026. godine.

***Samostalni član Pravilnika o izmeni
Pravilnika o preventivnim merama za bezbedan i zdrav rad na visini***

("Sl. glasnik RS", br. 38/2025)

Član 2

Ovaj pravilnik stupa na snagu narednog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srbije".